

Kutsal Yazılar'ı Keşif Serisi

Yuhanna

KİTAB-I MUKADDES
ŞİRKETİ

İÇİNDEKİLER

1. Önsöz	4
2. Kısaltmalar	6
3. Simgeler	7
4. Kutsal Kitap Nasıl Okunur ve Çalışılır?	9
5. Yasa ve Müjde	18
6. Kutsal Yazılar'ın Bütünlüğü	21
7. Kutsal Müjde	27
8. Yuhanna	34
9. Diğer Makaleler	146
Bir Egemenlik Özlemi	146
Kutsal Kitap'ta Zamanın Hesaplanması	150
Tanrı'nın Yeni Antlaşma'daki Adları	152
Vaftiz Aracılığıyla Yeni Yaşam	153
10. Haritalar	157

1. Önsöz

Kutsal Yazılar'ı tanıyor musun? Okuduğunu anlıyor musun? Hristiyan kilisesini ve inancını anlamak için Kutsal Yazılar'ı tanımak son derecede önemlidir. Dünyanın ve kilisenin çok karışık olduğu dönemlerde yanlış öğretilerden, açık yalanlardan ve temelsiz dedikodulardan kurtulmak için gerçek kaynaklara, yani Kutsal Kitap'ın kendisine başvurmaktan daha iyi bir yol yoktur.

16. yüzyılda Hristiyan kilisesini ve bütün dünya tarihini çok etkileyen Reformasyon, bir adamın Kutsal Kitap'ı araştırmasıyla başladı. Martin Luther'in Kutsal Kitap'ta yeniden keşfettiği Kurtuluş Müjdesi'ni halka duyurması ve Kutsal Yazılar'ı halk diline çevirmesi, milyonlarca insanın aynı keşifleri yapabilmesine yol açtı. Reformasyon'un 500. yıldönümünü kutladığımız bu yıl, Kutsal Kitap hâlâ aynı derecede geçerli ve etkilidir. Kutsal Kitap'ı okumak, araştırmak, derin ve doğru bir şekilde anlamaya çalışmak, Tanrı'yı ve O'nun yaptıklarını tanımak isteyen herkese, günahattan, ölümden ve Şeytan'ın pençesinden kurtulmak isteyen herkese tavsiye edilecek yoldur.

Martin Luther, bu yazıların gerçek ve güvenilir Tanrı Sözü olduğundan yalnızca Kutsal Kitap'ı araştırarak emin oldu. Ayrıca bu yazıların sadece pasif bir bilgi kaynağı olmadığını, yaşayan ve yaşam veren bir Söz olduğunu da anladı. Tanrı'nın insanları kurtarmak, imanlıları bereketlemek ve yönlendirmek için bu Söz aracılığıyla eylemde bulunduğunu keşfetti Luther. Bunun için Uzun İlmihâl'de yazdığı gibi Tanrı Sözü'nü bir lütuf aracı olarak betimledi:

“Tanrı'nın Kelamı her zaman yüreğinizde, dudaklarınızda ve kulaklarınızda olmalıdır. Ancak yüreğin başıboş kaldığı ve Kelam'ın ses çıkarmadığı yerde Şeytan araya girer ve biz farkına varmadan önce zararını çoktan vermiş olur [Matta 13:24-30]. Öte yandan, Kelam o kadar etkilidir ki, her zaman ciddi olarak üzerinde düşünülse, dinlense ve kullanılsa, meyve vermesi asla engellenemez [Yeşaya 5:11, Markos 4:20]. Her zaman yeni bir anlayış, zevk ve bağlılık uyandırır, saf bir yürek ve saf düşünceler oluşturur [Filipililer 4:8]. Çünkü bu sözler güçsüz ya da ölü değil; yaratıcı, diri sözlerdir [İbraniler 4:12].” (Martin Luther'in Uzun İlmihâli 1:100-101, s. 48)

Hristiyanlar için Kutsal Kitap'ı okumak, sadece zihinsel bir aktivite değildir; iman hayatının ve duanın başlıca parçalarından biridir. Kutsal Yazılar'ı açıp araştırdığımızda, Tanrı'nın lütfunu, hikmetini ve gücünü ararız. Luther'in de sorduğu “Günahkâr bir insan, Kutsal Tanrı'nın önünde nasıl dayanabilir?” sorusuyla Kutsal Kitap'a yaklaşan kişi, Söz'ün kendisi olan Mesih İsa'da sarsılmaz bir cevap ve vicdan huzuru bulacak.

Kutsal Yazılar'ı Keşif Serisi, İstanbul Luteryen Kilisesi, Kitabı Mukaddes Şirketi ve Lutheran Heritage Foundation'un işbirliğiyle hazırlanmaktadır. Bu seride Concordia Publishing House tarafından İngilizce yayımlanan Lutheran Study Bible'in seçilmiş bölüm ve makalelerinin kolay bir biçimde Türkçe okuyuculara sunulması hedeflenmektedir. Serinin kitaplarında Tanrı Sözü her şeyin merkezinde bulunuyor. Kutsal Kitap'ın diğer bölümleriyle bağlantı, bol miktarda çapraz başvuru yoluyla sağlanıyor. Kutsal Yazılar'ın orijinal dillerinden, Kilise Babalarının yazdıklarından ve Luteryen İnanç İkrarlarından faydalanılan açıklayıcı dipnotlar, Kelam'ı araştıranlara yardım ediyor. Ayrıca metne eşlik eden harita, çizim ve kısa makalelerde önemli kavramlar ve zor anlaşılabilir konularla ilgili daha ayrıntılı bilgi veriliyor.

Kutsal Yazılar'ı Keşif Serisi'nin elinizde bulunan bu ilk cildi Kutsal Kitap'ın Yuhanna bölümünü kapsamaktadır. Zengin keşiflerle iyi yolculuklar dileriz!

*Ya Rab, sen kulaklarımızı aç ki senin sözünü dinleyelim.
Zihinlerimizi aç ki senin sözünü doğru şekilde anlayalım.
Yüreğimizi aç ki senin sözüne güvenip iman edelim.
Ellerimizi aç ki senin sözün doğrultusunda yaşayalım.
Ağzımızı aç ki senin sözünü ilan edelim.*

Reformasyon Günü'nde, 31 Ekim 2017

Peder Ville Typpö
İstanbul Luteryen Kilisesi Başrahibi

** Bu bölüm, Lutheran Study Bible'in önsöz bölümünden faydalanılarak Türkçe okuyucular için kaleme alınmıştır.*

4. Kutsal Kitap Nasıl Okunur ve Çalışılır?

Okumak ve çalışmak için Kutsal Kitap'ımızı elinize aldığınızda Kutsal Yazı metinlerinden alınmış olan şu küçük dua ile başlayın:

Şöyle dua edin

Konuş, ya RAB, kulun dinliyor.

Lütfen şimdi bana yollarını göster,

Mesih'i kazanayım ve Kutsal Yasa'ya dayanan kişisel doğruluğa değil, Mesih'e iman etmekle kazanılan, iman sonucu Tanrı'dan gelen doğruluğa sahip olarak Mesih'te bulunayım.

Sözün adımlarım için çıra, yolum için ışıktır. Korum hayatımı sözün uyarınca,

Ben de senin büyüklüğünü duyuracağım. Amin.

Şunu hatırlayın

1Sa. 3:9; Rab bize Kendi Sözü aracılığıyla seslenir.

Çık. 33:13; Rab bize iki temel yolla konuşur; Yasa ve Müjde.

Flp. 3:8-9; Kutsal Yazılar, bize Mesih'i ve O'nun doğruluğunu öğretir.

Mez. 119:105, 107; Kutsal Yazılar, sadık bir şekilde yaşamlarımıza rehberlik eder.

Mez. 145:6; Kutsal Yazılar, bizi Rab'bin yolunu diğerlerine ilan etmeye yönlendirir.

Kutsal Kitap'ın ne olduğuna ve onu nasıl okuyup çalışmanız gerektiğine dair anlayışınızı derinleştirmek için aşağıdaki makaleyi okuyunuz.

Kutsal Kitap Çalışmasına Giriş

Binlerce senedir insanlar bilgelik, teselli ve umut için Kutsal Kitap'a başvurmuştur ve Kutsal Kitap insanların yaşamını değiştirmiştir. Luteryenler, Tanrı'nın Kutsal Yazılar yoluyla yaşam, ölüm ve sonsuz hayat konusundaki temel sorulara yanıt verdiği inandıkları için Kutsal Kitap okurlar ya da kilisede okunurken ona kulak verirler. Tanrı'nın onları tövbeye çağırarak ve günahlarını bağışlamak için Kutsal Yazılar'ın bildirisi aracılığıyla çalıştığına inanırlar. Ama Kutsal Kitap'ı okuyup çalışanların zaman zaman zorlanması, okudukları sözlerden dolayı kafalarının karışması da mümkündür.

Tanrısız Söz

1 Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. ²Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi. ³Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı. ⁴Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. ⁵Işık karanlıkta parlar.

Karanlık onu alt edemedi.

⁶Tanrı'nın gönderdiği Yahya adlı bir adam ortaya çıktı. ⁷Tanıklık amacıyla, ışığa tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla iman etsin diye geldi. ⁸Kendisi ışık değildi, ama ışığa tanıklık etmeye geldi. ⁹Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık

1:1 Yar. 1:1; Yu. 17:5; Flp. 2:6; Kol. 1:17; İbr. 4:12; 1Yu. 1:1-2; 5:20; Va. 1:4, 8, 17; 3:14; 19:13; 21:6; 22:13 **1:1, 2** "Tanrı'yla birlikteydi" ya da "Tanrı'daydı". **1:2** Özd. 8:22 **1:3** Mez. 33:6; Yu. 1:10; 1Ko. 8:6; Kol. 1:16-17; İbr. 1:2 **1:4** Yu. 5:26; 8:12; 9:5; 11:25; 12:46; 1Yu. 1:2; 5:11 **1:5** Yu. 3:19; 8:12; 9:5; 12:46 **1:5** "Alt edemedi" ya da "Anlamadı". **1:6** Mal. 3:1; Mat. 3:1-2; 11:10; Mar. 1:2, 4; Luk. 3:1-2; Yu. 1:33; 3:28 **1:7** Yu. 3:26; 5:33; Elç. 19:4 **1:8** Yu. 1:20 **1:9** Yşa. 49:6; Yu. 12:46, 1Yu. 2:8

1:1 *Başlangıç*. Yaratılıştan öncesi. *Söz*. Grekçe *logos*; karş. Akıl, anlam ve bilsel çalışma gibi kavramlara işaret eden "lojik" ve "-oloji". Sadece tanrısız bir kendini ifade edici değil, ileride göreceğimiz gibi, ezelden var olan Mesih'i de betimler. *Söz Tanrı'ydı*. Tam olarak Tanrı, ama Baba'dan ayrı. Hrisostomos: "Baba asla Söz'süz olmadı, ama O, her zaman Tanrı ile olan Tanrı'ydı ve her biri kendi gerçek kişiliklerindeydi" (NPNF1 14:17). Augustinus: "Bizler Tanrı'dan söz ediyoruz; eğer kavrayamıyorsanız bunda şaşılacak ne var! Çünkü eğer kavırıyorsanız, O Tanrı değildir.... Tanrı'ya zihinle kısmen de olsa ulaşabilmek büyük bir mutluluktur; ama O'nu kavramak, bütünüyle imkansızdır" (NPNF1 6:459).

1:3 *Her şey*. Grekçe *panta*; İsa'nın yaratılışa olan öncelik ve üstünlüğünü vurgular. *aracılığıyla*. İsa'nın yaratılışa Baba'nın aracısı olduğunu belirtir.

1:4 *yaşam insanların ışığıydı*. Eski Antlaşma, Tanrı'nın insanlara kendi Söz'ü aracılığıyla yaşam verdiğini açık biçimde anlatıyordu. Bilgelik ve Yasa (Torah) ışıktı (Mez. 119:105, 130; Özd. 6:23). Şimdi beden almış Söz -dünyanın ışığı- sonsuz yaşam vermek için gelmiştir. Işık-karanlık karşıtlığı Yahudi Ölü Deniz Elyazmaları'nda (İ.Ö. birinci yüzyıl) yaygındır ve bazı yorumcuların yanlış bir şekilde sonuç çıkardığı gibi antik Gnostisizm'le ilişkilendirilmemelidir.

1:5 *karanlık*. Tanrı'ya yabancılaşmış, ruhsal anlamda bilgisiz ve kör durumdaki dünya. "Kutsal Yazılar ruhsal ve tanrısız şeylerin ortasındaki doğal insanı net bir biçimde *karanlık* olarak adlandırır... ("Tanrı'yı tanımayan ve saymayan, karanlık, kör bir dünyada" anlamında)" (FC SD II 10). Augustinus: "Tıpkı güneşe karşı oturtulmuş kör adamın durumundaki gibi: Güneş onun için mevcuttur ama o güneş için yoktur" (NPNF1 7:13).

1:6 *gönderdiği*. Grekçe *apostello*, "göndermek". (ed. not. İngilizcede *apostle* - Türkçede *elçi*: Bir uzlaşma sağlamak veya iş bitirmek için birinin yanına gönderilen kimse.) Tanrı'nın gönderdiği. Luther: "Kendi isteğiyle veya yetkisiz bir şekilde gelmedi Kاپıyı çalmak, Yahudileri uyandırmak ve RAB'bin tanığı olmak için geldi" (AE 22:43). *Yahya*. Kâhin Zekeriya ve eşi Elizabet'in oğlu (Luk. 1:5-25, 57-80). Bu isim "RAB lütfetti" anlamına gelir. Yahya, Yu. 5:33'ün de gösterdiği gibi, gerçeğe tanıklık etmiştir.

1:7-8 *O'nun*. Yahya'nın değil İsa Mesih'in. Bizler Işık aracılığıyla, yani sadece İsa Mesih aracılığıyla kurtaran imana sahip oluruz.

1:9 *her insanı aydınlatan*. Herkes kurtulmuş değildir (evrenselcilik: tüm insanların affedileceği öğretisi); ama Mesih herkes için kefarete ödemiştir (evrensel aklanma). Kurtuluş, Mesih'e tutunan iman armağanını gerektirir. Her ne kadar O herkes için gelmişse de her bir insan O'na güvenmez.

vardı. ¹⁰O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. ¹¹Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. ¹²Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. ¹³Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.

¹⁴Söz, insan olup aramızda yaşadı.

O'nun yüceliğini –Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini– gördük. ¹⁵Yahya O'na tanıklık etti. Yüksek sesle şöyle dedi: “Benden sonra gelen benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı” diye sözünü ettiğim kişi budur.”

¹⁶Nitekim hepimiz O'nun doluluğundan lütuf üzerine lütuf aldık. ¹⁷Kutsal Yasa Musa aracılığıyla verildi, ama

1:10 Yar. 1:1; Yu. 16:3; İbr. 1:2; 11:3; 1Yu. 3:1

1:11 Mat. 21:38; Yu. 3:11, 32; 13:1; 5:43

1:12 Mat. 5:45; Yu. 11:52; Rom. 8:15; Gal. 3:26; 1Yu. 3:1; 5:1, 13 **1:13** Yu. 3:3-6; Yak. 1:18; 1Pe. 1:3, 23; 1Yu. 5:4 **1:14** Yşa. 7:14; 40:5; 60:1; Mat. 1:16; 17:2; Luk. 1:31; 2:7; 9:32; Yu. 1:1, 7; 2:11; 6:51; 14:6; Rom. 1:3; 8:3; Gal. 4:4; Flp. 2:7-8; Kol. 1:22; 1Ti. 3:16; İbr. 2:14; 2Pe. 1:16-17; 1Yu. 1:1; 4:2, 14; 2Yu. 7; Va. 7:15; 21:3 **1:14** “İnsan” ya da “Beden”. **1:15** Mat. 3:11; Mar. 1:7; Yu. 1:7, 27, 30 **1:16** Mat. 25:29; Yu. 3:34; Ef. 1:23; 3:19; 4:13; Kol. 1:19; 2:9

1:10 *dünyadaydı*. Mesih, Tanrı olarak her yerdedir. *dünya O'nu tanımadı*. Yarattılan dünya (özellikle de günahlı insanı) kendi Yaratıcısı'na karşı bir başkaldırı içindeydi.

1:11 *Kendi yurduna*. (ed. not. Eski çeviri: *kendininkilere*) Sözlük anlamıyla “Kendine ait şeyler” ya da sahip olunan şeyler. Burada, Rab'bin Eski Antlaşma'daki seçilmiş halkı, kendi ev halkı.

1:12 *Kendisini kabul edip*. İnanmakla eş anlamda. *hakkını verdi*. “Hak”, Grekçede *exousia*, “özgürlük”, “yetki”. Mesih, lütuf aracılığıyla, O'na iman yoluyla bize Tanrı'nın çocukları olma yetkisini verir.

1:13 Luther: “Bu sözler bir bakıma, kendilerinde övünülecek bir şey bulunduğu iddiasında olan herkese karşı Müjde yazarının yaptığı bir yalanlamadır. Bu şey ne kadar iyi ya da zengin olursa olsun, ya da ne kadar çok değer içerirse içersin, Tanrı'nın çocuğu olma konusunda hiçbir katkıda bulunamaz.” (AE 22:90). *Tanrı'dan*. Eylem, yani yeniden doğuş, Tanrı'dandır. Luther: “Bu doğuşu, kendisine iman edenlere Tanrı'nın çocukları olma ayrıcalığını, hakkını ve gücünü bahşedererek, sadece İsa sağlar.” (AE 22:101). Bkz. notlar, 3:5.

 1:14 *Söz insan oldu*. Tanrı'nın sözü beden aldı. Yuhanna başka ayetlerde İsa'nın insanlığına gönderme yapar (4:6; 11:35; 19:28). “Söz, yani Tanrı'nın Oğlu (Yu-

hanna 1:14), kutsanmış bakire Meryem'in rahminde insani tabiatını almıştır. Böylelikle bir kişide ayrılmaz şekilde bir araya gelmiş iki tabiat –ilahi ve insani– bulunmaktadır. Gerçek Tanrı ve gerçek insan olan bir tek Mesih vardır” (bkz. AC III 1-2). “İlahi olan öz, insani tabiatına dönüşmemiştir. İki tabiat, değişmeksizin, kişisel olarak birlik olmuştur” (FC SD VII 36). *aramızda yaşadı ... yüceliğini gördük*. Eski Antlaşma'da, Tanrı yüceliğini buluşma çadırında açığa çıkarır. Mesih beden aldığı anda, kendi halkının arasında yaşadı, ya da “çadır kurdu”. Tanrı'nın yüceliği Mesih'te tüm hizmeti boyunca, ama özellikle çarşıya olan itaatinde, belirgindi. Hrisostomos: “Bizler O'na sadece mucizelerden dolayı değil, çarşıya çivilenmesinde olduğu gibi, çektiği acılardan dolayı da hayran kalıyoruz” (NPNF1 14:42). *lütuf ve gerçekle dolu*. Bkz. Çık. 34:6. RAB, Mesih'te lütüfkâr olacağına dair kendi sözüne sadıktır.

1:15 Luther: “Rab Mesih, beden alışımdan önce de vardı, ve dolayısıyla... [Mesih'in tanrılığını bakımından], [Yahya'dan] öncedir” (AE 22:129).

1:16 *lütuf üzerine lütuf*. Luther: “Mesih ... tükenmez olan, tüm lütuf, gerçeğin, doğruluğun, bilgeliğin ve yaşamın bir sınırı, ölçüsü ya da sonu olmaksızın başlıca kaynağıdır” (AE 22:134).

1:17 Nitelikle değil yoğunlukla ilgili bir

lütuf ve gerçek İsa Mesih aracılığıyla geldi. ¹⁸Tanrı'yı hiçbir zaman hiç kimse görmedi. Baba'nın bağrında bulunan ve Tanrı olan biricik Oğul O'nu tanıttı.

Yahya'nın Ortaya Çıkışı

(*Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Luk.3:1-18*)

¹⁹⁻²⁰Yahudi yetkililer Yahya'ya, "Sen kimsin?" diye sormak üzere Yeruşalim'den kâhinlerle Levililer'i gönderdikleri zaman Yahya'nın tanıklığı şöyle oldu –açıkça konuştu, inkâr etmedi– "Ben Mesih değilim" diye açıkça konuştu.

²¹Onlar da kendisine, "Öyleyse sen kimsin? İlyas mısın?" diye sordular.

O da, "Değilim" dedi.

"Sen beklediğimiz peygamber misin?" sorusuna,

"Hayır" yanıtını verdi.

²²Bu kez, "Kim olduğunu söyle de bizi gönderenlere bir yanıt verelim" dediler. "Kendin için ne diyorsun?"

²³Yahya, "Peygamber Yeşaya'nın dediği gibi, 'Rab'bin yolunu düzleyin' diye çölde haykıranın sesiyim ben" dedi.

²⁴⁻²⁵Yahya'ya gönderilen bazı Ferisiler ona, "Sen Mesih, İlyas ya da

1:17 Çık. 20:1; Yu. 1:14; 7:19; Rom. 5:21 **1:18** Çık. 33:20; Mat. 11:27; Luk. 10:22; Yu. 1:14; 3:16, 32; 5:37; 6:46; 12:45; Kol. 1:15; 1Ti. 6:16; 1Yu. 4:12, 20 **1:19** Yu. 3:26; 5:33; 8:25 **1:20** Luk. 3:15; Yu. 1:8; 3:28; Elç. 13:25 **1:19-20** "Yahudi yetkililer": Grekçe "Yahudiler". Yuhanna bu sözcüğü birçok yerde Yahudi yetkililer anlamında kullanıyor. **1:21** Yas. 18:15-18; Mal. 4:5; Mat. 11:14; 16:14 **1:23** Yşa. 40:3; Mat. 3:3; Mar. 1:3

karşıtlık. Tanrı, Musa aracılığıyla Kutsal Yasa'yı (Torah'ı) lütfunun ve gerçeğinin (yani Mesih'in) bütünüyle açıklanması için bir hazırlık olarak verdi. Kutsal Yasa'nın bilgisi Müjde için yolu hazırlar. Bkz. s. 18-20.

1:18 *Tanrı'yı hiçbir zaman hiç kimse görmedi.* Hrisostomos: "[Peygamberler] [O'nun] özünün açık seçik görüntüsünü değil, üstünlüğünün örneklerini [gördüler]" (NPNF1 14:51). *biricik*. Grekçede *monogenes*, "biricik Oğul" sözcüğü Mesih'in tanrısallığını, kökeninin Baba olduğunu ve dolayısıyla diğer bütün varlıklardan bütünüyle bambaşka oluşunu ifade eder. *Baba'nın bağrında bulunan ...O'nu tanıttı.* Dolayısıyla, Mesih'i görmüş olan, Baba'yı görmüştür (Bkz. 14:9) çünkü Mesih her zaman Baba'da idi.

 1:1-18 Tanrı olan Oğul insan bedeni almakla, yaratmış olduğu dünyanın içine gelir. O lütfuyla ruhsal karanlıktan kurtuluşu getirir ve imanlılara Tanrı'nın çocukları olma hakkını başışlar. Mesih'i, iman yoluyla kabul etmeyenler karanlıkta kalır. Gerçek ışık olan Mesih karanlığı yenmiştir ve başışlayan lütfunu size ve bütün insanlara vaat eder. • Ey beden olan Söz, bugün benimle ol

ve beni sınırsız olan lütfunla doldur. Amin.

1:19 *Yahudi yetkililer.* [ed. not. Orijinal metinde *Yahudiler*]. Bkz. "Yahudilerle Muhalefeti" s. 37. *kâhinler ve Levililer*. Muhtemelen Kurul'un üyeleriydiler (Sanhedrin). Yahya'nın hizmetinin ortaya çıkardığı törensel paklanma (yani vaftiz) merkezli konuları anlayabiliyorlardı.

1:20 *Mesih*. Bkz. s. 152-153.

1:21 *İlyas mısın? Hiç ölmemiş olan İlyas'ın (2Kr. 2:11) Mesih'in öncüsü olarak yeniden gelmesi bekleniyordu (Mal. 4:5). Yahya, cennetten dönmüş olan İlyas olmasa da, İlyas'la ilgili peygamberlik Vaftizci Yahya'da yerine gelmiştir (Mat. 17:12, Mar. 9:13). ...peygamber misin? Bkz. notlar, Yu. 6:14.*

1:23 *çölde haykıran*. Yahya yeni bir Mısır'dan Çıkış [ed. not. exodus] ilan eder. Tanrı yakın bir zamanda kendi Oğlu aracılığıyla halkını günaha tutsaklıktan özgür kılacaktır. *yolunu düzleyin*. Yahya'nın tövbe çağrısı ve vaftizi aracılığıyla, Tanrı, halkını ruhsal olarak hazırlıyordu. Bkz. s. 146-149.

1:24 *Ferisiler*. İsa Mesih döneminde din-dar bir Yahudi mezhebi. Bu meshep Kutsal Yasa'ya ve yüzyıllar boyu Yasa'ya dayandırdı-

beklediğimiz peygamber değilsen, niye vaftiz ediyorsun?” diye sordular.

²⁶Yahya onlara şöyle yanıt verdi: “Ben suyla vaftiz ediyorum, ama aranızda tanımadığımız biri duruyor. ²⁷Benden sonra gelen O’dur. Ben O’nun çarığının bağını çözmeye bile layık değilim.”

²⁸Bütün bunlar Şeria Irmağı’nın ötesinde bulunan Beytanya’da, Yahya’nın vaftiz ettiği yerde oldu.

1:25 Mat. 3:6; Mar. 1:4; Luk. 3:3, 7 **1:26** Mat. 3:11; Mar. 1:7, 8; Luk. 3:16; Elç. 1:5; 13:25
1:27 Yu. 1:15, 30 **1:28** Yu. 10:40 **1:29** Yar. 22:8; Çık. 12:3; Yşa. 53:7; Yu. 1:36; 3:16, 17; 4:42; 12:47; Elç. 8:32; İbr. 10:4, 11; 1Pe. 1:19; 1Yu. 2:2; 3:5; 4:14; Va. 5:6
1:30 Yu. 1:15, 27 **1:31** Luk. 1:17, 76, 77; Yu. 7:4

lan dinsel kurallara sıkı sıkıya bağlıydı.

1:25 *niye vaftiz ediyorsun*. Bkz. s. 153-156.

1:26 *suyla vaftiz ediyorum*. Yahya’nın vaftizi hazırlık vaftizi niteliğindedir. Bkz. notlar, 1:23.

1:27 *bağını çözmeye layık değilim*. Tanrı’nın Oğlu’yla kıyaslandığında, Yahya bir kölenin görevine bile layık değil.

1:28 Yeruşalim yakınındaki Beytanya değil, Şeria/Ürdün Irmağı’nın doğusunda, Celile’ye daha yakın olan ve Eriha’nın kuzeyinde bulunan Beytanya kentidir. Bkz. haritalar, s. 159.

 1:19-28 Yahya kendisine “Sen kimsin?” diye soran Yahudi önderlere, kendisinin Mesih olmadığını, O’na yol hazırlamak için gönderildiğini söyleyerek tanıklıkta bulunur. Sadık bir hizmetkâr olarak Yahya bizlere bir alçakgönüllülük ve hürmet örneği sunar. İşe bakın ki Yahya’nın, çarığını bile çözmeye layık olmadığı Kişi tüm günahlarımızı yüklenen Acı Çeken Kul oldu. • Ey Mesih, yüreğimde krala giden bir yol hazırla, öyle ki seni kararlı bir alçakgönüllülükle ve sevinçle kabul edeyim. Amin.

1:29 *ertesini gün*. 19-28. ayetlerdeki günü/ olayları takip eden gün. 1:19-2:1’de Yuhanna kesin bir zaman hesaplaması kullanmayıp yaratılışın altı günlük haftasıyla ilgili bir benzetme inşa ediyor olabilir. Anlatısına Yaratılış (Tekvin) kitabından, ışık (ki günleri oluşturur; 1-4 ayetler) ve suya (yaratılışın önemli bir ögesi; 26-34 ayetler) gönderme-

Tanrı Kuzusu

²⁹Yahya ertesini gün İsa’nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: “İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu! ³⁰Kendisi için, ‘Benden sonra biri geliyor, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı’ dediğim kişi işte budur. ³¹Ben O’nu tanıyıordum, ama İsrail’in O’nu tanıması için ben suyla vaftiz ederek geldim.” ³²Yah-

ler de içeren bazı temalarla başlamıştı. 19-51 ayetleri dört günlük bir sürenin geçtiği izlenimini verir (birinci gün 19-28 ayetleri; ikinci gün 29-34 ayetleri; üçüncü gün 35-42 ayetleri; dördüncü gün 43-51 ayetleri). 2:1’de Yuhanna dördüncü günden başlayarak yeniden saymaya başlar. Böylece “üçüncü gün”de, (2:1) toplamda altı gün olmuş olacaktı – başka bir Yaratılış temasıyla, evlilik kutsamasıyla biten bir hafta (karş. Yar. 1:28, 2:18-25). Zaman ve hesaplamalar için bkz. s. 150-151. Yuhanna, anlatısını altı günlük bir başka periyotta sona erdirir: Kutsal Hafta (12:1). *Tanrı Kuzusu*. Bir Eski Antlaşma peygamberliğinin yerine gelişi. Karş. Çık. 12. *ortadan kaldıran*. Grekçede *airo*, “alıp götürmek” – “den kurtulmak” ya da “uzaklaştırmak” anlamlarını taşır. Vaftizci Yahya, insanların günahlarını alıp götürken günah keçisini ima ediyordu (Lev. 16:21-22). Luther: “[Tanrı Oğlu] bana der ki: ‘Sen artık bir günahkâr değilsin, ama ben öyleyim. Ben senin yerine geçtim..... tüm günahlarını Ben taşıyacağım, sen değil!’” (AE 22:167). *dünyanın günahı!* İnsanlık tarihi boyunca, dünyadaki her insanın günahı.

1:31 *O’nu tanıyıordum*. Yahya, İsa’yı tanıyıyordu (onlar kuzendi; karş. Luk. 1:36), ama İsa vaftiz olana kadar Yahya O’nun Mesih olduğundan habersizdi (karş. 33. ayet). *İsrail’in O’nu tanıması*. Mesih’in öncüsü olarak Yahya’nın görevi, İsa’yı kendi ulusuna Mesih olarak göstermekti.